

Opgave 4 Gedoogmacht

Bij deze opgave horen tabel 2 en tekst 9 uit het bronnenboekje.

Inleiding

In 2011 werd de Eerste Kamer gekozen. De uitslag van die verkiezingen bracht het kabinet in lastig vaarwater. Het kabinet werd gevormd door VVD en CDA en had gedoogsteun van de PVV.

- 1p 24 Op welke manier wordt de Eerste Kamer gekozen?

Bekijk tabel 2 en lees tekst 9.

De Eerste Kamer heeft, net als de Tweede Kamer, een (mede)wetgevende taak maar de Eerste Kamer beschikt daarvoor niet over dezelfde formele middelen. Ze wordt geacht die taak anders in te vullen dan de Tweede Kamer.

- 4p 25 – Leg uit wat de Eerste Kamer geacht wordt anders te doen dan de Tweede Kamer bij het uitoefenen van de (mede)wetgevende taak.
– Leg ook uit dat het verschil in middelen past bij die andere invulling van de (mede)wetgevende taak.

De SGP kreeg in de Eerste Kamer één zetel.

- 3p 26 Leg aan de hand van het Nederlandse kiesstelsel uit hoe het mogelijk is dat een partij met één zetel soms meer invloed heeft dan een partij met een groter aantal zetels.

Lees de regels 8 tot en met 44 van tekst 9.

In de regels 28-30 van tekst 9 worden de keuzes van Rutte pragmatisch genoemd.

- 3p 27 Leg uit dat die keuzes van Rutte pragmatisch genoemd kunnen worden en geef een voorbeeld waaruit dat blijkt.

In het proces van politieke besluitvorming komt het regelmatig voor dat een fractie een standpunt inneemt dat afwijkt van de mening van haar electoraat.

- 2p 28 Geef twee verklaringen voor dergelijke verschillen.

- 3p 29 – Tot welke politieke stroming behoort de SGP?
– Leg van een SGP-standpunt uit tekst 9 uit dat het overeenkomt met een ideologisch uitgangspunt van deze stroming.

- 2p 30 Geef twee voorbeelden van politieke participatie uit tekst 9.

Opgave 4 Gedoogmacht

tabel 2

partijen	zetels Eerste Kamer 7 juni 2011	zetels Tweede Kamer ten tijde van het Kabinet Rutte I
VVD	16	31
PvdA	14	30
CDA	11	21
PVV	10	24
SP	8	15
D66	5	10
GroenLinks	5	10
ChristenUnie	2	5
SGP	1	2
Partij voor de Dieren	1	2
Onafhankelijke Senaatsfractie	1	-
50Plus	1	-

bron: <http://www.parlement.com/>.

tekst 9

Tekst 9 gaat over de situatie in 2011 toen het kabinet VVD-CDA afhankelijk was van de gedoogsteun van de PVV.

Kabinet kan door met gedoogsteun van SGP

“De SGP is nu een factor van betekenis”, zei CDA-fractievoorzitter Van Haersma Buma.

De uitslag zal bij VVD, CDA en PVV met opluchting zijn begroet.¹⁾ (...) De SGP heeft altijd gezegd het kabinet constructief tegemoet te treden.

De VVD zal echter wel een prijs moeten betalen voor de steun van de SGP. In de Tweede Kamer stelde de SGP als voorwaarde voor steun dat het kabinet de vrijheid van onderwijs handhaaft, de koopzondag niet uitbreidt en op het gebied van medische ethiek een conservatieve koers vaart.

De VVD houdt er in de coalitie de meest afwijkende ideeën op na. Zo is de liberale partij principieel voor zelfbeschikking, ook bij het levenseinde. Het burgerinitiatief Uit Vrije Wil²⁾ dat mensen boven de 70 hulp wil bieden bij beëindiging van hun leven, kan

niet langer op steun van de VVD rekenen. Opmerkelijk aangezien een van de voormalige leiders van de partij, Frits Bolkestein, een van de initiatiefnemers is.

Rutte liet eerder al zien vooral pragmatisch met het liberale gedachtegoed om te gaan. Zo trok hij zijn steun in voor uitbreiding van het aantal koopzondagen. Ook de PVV maakte deze draai. PVV-Kamerlid Dion Graus erkende dat steun van de SGP in de Eerste en Tweede Kamer de reden was van het stemgedrag.

Daarnaast bleek afgelopen weekend tijdens het VVD-congres dat de liberalen zich niet achter het eigen initiatiefwetsvoorstel schaarden om het verbod op godslastering uit de grondwet te halen. VVD-Kamerlid Ard van der Steur zei het voorstel “breder te willen bekijken”. (...)

bron: Trouw Redactie (2011, 23 mei).

noot 1 Opluchting vanwege het bekend worden van de nieuwe zetelverdeling in de Eerste Kamer.

noot 2 Uit Vrije Wil is de naam van een initiatiefgroep die zich inzet voor de stervenshulpverlening aan ouderen met een voltooid leven. Initiatiefgroep Uit Vrije Wil heeft in mei 2010 116.871 handtekeningen aangeboden aan de commissie Verzoekschriften en Burgerinitiatieven van de Tweede Kamer.